# Ministerul Educației și Cercetării Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

# Examenul de bacalaureat naţional 2020 Proba E. d) Chimie organică

Test 20

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

# Subjectul A.

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat, scrieți numărul de ordine al enunțului și litera A. Dacă apreciați că enunțul este fals, scrieți numărul de ordine al enunțului și litera F.

- 1. Acetatul de vinil are formula moleculară C<sub>4</sub>H<sub>8</sub>O<sub>2</sub>.
- 2. Alchena care are în catena aciclică saturată 8 legături covalente carbon-hidrogen prezintă izomerie de pozitie.
- 3. Prin adiția apei la 2-butenă, în mediu acid, se obține 2-butanol.
- **4.** Acizii carboxilici au temperaturi de fierbere ridicate deoarece moleculele acestora sunt asociate prin legături de hidrogen.
- 5. În molecula glicil-glicil-serinei sunt 6 atomi de oxigen.

10 puncte

#### Subjectul B.

Pentru fiecare item de mai jos, notaţi pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoţit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Se formează un compus optic activ în reacția dintre:

a. acetilenă şi acid bromhidric;
b. etenă şi clor;
c. propenă şi apă, în mediu acid;
d. 2-butenă şi acid clorhidric.

2. Formează cu apa un amestec eterogen:

a. etanolul;b. glicina;c. 1,2,3-propantriolul;d. 2,2,4-trimetilpentanul.

3. Este o reacție de adiție:

a. nitrarea fenolului;c. halogenarea alchinelor;

b. alchilarea benzenului cu propenă; d. hidroliza enzimatică a amidonului.

4. Este solidă în conditii standard:

a. glicerina;
b. glicina;
d. trioleina.
5. Hidroliza bazică a trigliceridelor din grăsimi este o metodă de obținere a:
a. săpunurilor;
b. trinitratului de glicerină;
d. acidului etanoic.

10 puncte

#### Subjectul C.

Scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al perechii de compuşi halogenaţi din coloana **A** însoţit de litera din coloana **B**, corespunzătoare unei caracteristici a acestora sau a relaţiei dintre aceştia. Fiecărei cifre din coloana **A** îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

f. izomeri de poziție

Α

clorură de izopropil şi clorură de *n*-propil
 bromură de metil şi bromură de etil
 iodură de izobutil şi iodură de *n*-butil
 clorură de metilen şi dibromometan
 1,2-dibromoetena şi 2-cloropropena
 a. izomeri de catenă
 c. compuşi nesaturaţi
 d. izomeri optici
 e. termeni omologi

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

## Subjectul D.

Noradrenalina, un hormon secretat de glandele suprarenale, are formula de structură:

1. a. Notați denumirea grupei funcționale cu caracter bazic din molecula noradrenalinei.

**b.** Scrieți raportul atomic C<sub>secundar</sub>: C<sub>cuatemar</sub>: C<sub>terțiar</sub> din molecula noradrenalinei.

4 puncte

2. Scrieți formula de structură a unui izomer al noradrenalinei care are 2 atomi de carbon asimetric în moleculă.

2 puncte

3. a. Notați numărul de legături covalente carbon-hidrogen din molecula noradrenalinei.

b. Notati numărul perechilor de electroni neparticipanti la legături chimice din molecula noradrenalinei.

2 puncte

4. a. Notați formula moleculară a noradrenalinei.

b. Determinați raportul masic de combinare C : O din noradrenalină.

3 puncte

Determinați masa de 1,2,3-propantriol, exprimată în grame, care conține aceeași cantitate de oxigen ca cea existență în 50,7 g de noradrenalină.

4 puncte

#### Subjectul E.

1. Scrieți ecuația reacției de ardere a *n*-butanului.

2 puncte

- **2.** La arderea a 1 mol de *n*-butan se degajă o căldură egală cu 688 kcal. Determinați căldura, exprimată în kilocalorii, degajată la arderea a 580 g de *n*-butan. **2 puncte**
- **3.** Unui amestec de 10 mol de *n*-butan şi propenă i se adaugă 12 mol de hidrogen. Amestecul gazos astfel obținut se încălzește și se trece peste un catalizator de nichel, rezultând 18 mol de compuși gazoși.
  - a. Scrieti ecuatia reactiei care are loc la trecerea amestecului gazos peste catalizatorul de nichel.
  - **b.** Determinati raportul molar *n*-butan : propenă din amestecul gazos inițial.

6 puncte

- **4.** Arena mononucleară (A), care are catenă laterală saturată, conţine 91,3%C procente masice. Determinaţi formula moleculară a arenei (A). **3 puncte**
- **5.** Scrieți ecuația reacției de obținere a 2,4-dinitrotoluenului din toluen și amestec sulfonitric. Utilizați formule de structură pentru compusii organici. **2 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

## Subjectul F.

1. Se consideră schema de transformări:

$$X \xrightarrow{\begin{array}{c} \mathit{hidroliz\bar{a}} \ \mathit{in mediu acid} \\ \mathit{reactia} \ \mathit{1} \end{array}} Y \xrightarrow{\begin{array}{c} \mathit{NaOH} \\ \mathit{reactia} \ \mathit{2} \end{array}} Z \ (\mathsf{stearat} \ \mathsf{de} \ \mathsf{sodiu})$$

Scrieţi ecuaţiile reacțiilor corespunzătoare transformărilor din schemă, știind că (X) este o trigliceridă simplă.

5 puncte

- 2. Se obține stearat de sodiu prin succesiunea reacțiilor de la punctul 1. Calculați masa de stearat de sodiu, exprimată în grame, care se obține din 445 g de compus (X), știind că fiecare reacție are loc cu un randament de 80%.
  4 puncte
- 3. Notați două efecte ale consumului de băuturi alcoolice asupra organismului uman.

2 puncte

- **4.** Metanolul este folosit uneori drept combustibil. Scrieţi ecuaţia reacţiei chimice care stă la baza utilizării metanolului drept combustibil. **2 puncte**
- 5. Notați două proprietăți fizice ale metanolului, în condiții standard.

2 puncte

#### Subjectul G.

1. La hidroliza parțială a unei proteine s-a obținut și tripeptida (P) cu formula de structură:

Scrieți ecuația reacției de hidroliză totală a tripeptidei (P).

2 puncte

- 2. a. Notați un factor de natură chimică ce conduce la denaturarea proteinelor.
  - **b.** Notati formula de structură a cationului α-alaninei.

3 puncte

- 3. Amidonul este polizaharida naturală ce constituie rezerva de hrană pentru plante.
  - a. Notati două surse naturale de amidon.
  - b. Notați o proprietate fizică a amidonului.
- c. Prin hidroliza enzimatică totală a amidonului se obține glucoza. Scrieți formula de structură Haworth pentru
   α-glucopiranoză.
- 4. Scrieți ecuația reacției dintre glucoză și reactivul Fehling. Utilizați formule de structură pentru compușii organici.

2 puncte

**5.** Glucoza din 54 g de soluție este tratată cu reactivul Fehling, în exces. În urma reacției se depun 4,32 g de precipitat roșu. Determinați concentrația procentuală de masă a soluției de glucoză. **3 puncte** 

Mase atomice: H-1; C-12; O-16; Na-23; Cu-64.